

NATURPLAN DANMARK

NY NATURLOV

NATURFORVALTNINGSRÅD

NATURVISION

– FOR EN BÆREDYGTIG OG MANGFOLDIG NATUR

APRIL 2011

SOCIALDEMOKRATERNE

” Der er ikke en frø, ikke en fugl, ikke en fisk der har fået det ringere som følge af regeringens miljøpolitik.

Anders Fogh Rasmussen på Venstres Landsmøde 2003

” Forskere advarer: Livet i fjordene er tæt på at dø!

Politiken, 4. marts 2011

” Biodiversiteten vil fortsætte sin tilbagegang, hvis ikke vi handler nu.

Henrik Sandbech, direktør, DMU NYT, 20. januar 2011

” Regeringens udsættelse af kravene til landbrugets forurening med kvælstof og fosfor betyder en reel fare for, at vi aldrig får genoprettet miljøet i vore fjorde – og at de populært sagt dør.

Stiig Markager, professor, Politiken, 4. marts 2011

Siden 2008 er Danmark rykket 6 pladser ned til en 32. plads på Yale Universitets liste over landes miljøindsats. Albanien ligger nummer 23. Sverige og Norge ligger helt i toppen.

Sammendrag af Yale University's Environmental Performance Index

” Vi er ikke enige med regeringen i, hvad der skal til for at beskytte grundvandet godt nok.

Direktør Carl-Emil Larsen, DANVA, ingeniøren.dk, 27. januar 2011

” Der er ingen tvivl om, at den manglende overholdelse af EU-reglerne på miljøområdet kan mærkes direkte og negativt på virksomhedernes bundlinje.

Jørn Jespersen, direktør, Dansk Miljøteknologi, Politiken, 5. marts 2011

” Hver fjerde drikkevandsboring indeholder nu pesticider.

ingeniøren.dk på baggrund af tal fra GEUS, 19. oktober 2010

” I dag er fjordene biologisk set nogle ørkener, hvor fiskebestandene er næsten forsvundet, og hvor bunden er så mudret, at hverken planter eller muslinger kan få fat – og hvor det i øvrigt er ret klamt at bade.

Mogens Flindt, professor, Syddansk Universitet, Politiken, 4. marts 2011

Danmark har otte verserende sager hos EU-kommissionen for manglende overholdelse af EU's miljølovgivning.

Sammendrag af miljøministerens svar til Folketinget, 10. november 2010

FORORD

Danmark har brug for en ny naturplan, en ny naturlov – en vision for fremtidens natur. En politik, der kan lægge trædestenene for en fremtidig bæredygtig og mangfoldig natur. En politik, der omfatter konkrete initiativer for det næste år, og den næste valgperiode. Men som også viser retningen for den næste generation.

Danmark er et lille land med forskelligartet natur. Danmarks klitter, strandenge og lavvandede foranderlige kyster er enestående i vores del af verden. De danske farvande og kyster er spisekammer for globalt betydningsfulde flokke af trækkende vandfugle. Men naturen i Danmark er ramt af tilbagegang i kvaliteten. Der mangler uforstyrrede landskaber, der mangler levesteder og den mangfoldighed af arter, som vi danskere holder af. Lærkens sang højt, højt oppe i himlen, mosekonens bryg en tidlig morgen, viben, der skælder ud, hvis man kommer for tæt på dens rede, harekillinger, der boltrer sig på engen en tidlig forårmorgen.

På den ene side er mennesket afhængig af den omgivende natur. På den anden side medfører menneskets nuværende udnyttelse af naturressourcerne, at de vilde dyr og planter omkring os har svært ved at finde plads at leve og overleve på. Landbrug, infrastruktur og byudvikling har efterladt få og små naturområder, som ud over pladsmangel blandt andet er truet af næringsforurening, ophørt græsning, hugst, plantning, afvanding og opdyrkning. Alene inden for de sidste par år har vi mistet naturarealer på størrelse med Lolland pga. opdyrkningen af brakmarkerne. Samtidig stiller klimaforandringerne og behovet for klimatilpasning nogle helt nye udfordringer.

Socialdemokraterne ønsker at beskytte den natur, vi allerede har. Derudover vil vi skabe ny natur – nye levesteder for fugle, dyr og planter. Og vi vil sikre, at danskerne kan opleve vores mangfoldige og smukke natur.

God fornøjelse med at læse Socialdemokraternes Naturvision.
Vores plan for et grønnere Danmark.

Foto: Rune Johansen

A handwritten signature in black ink that reads "Mette Gjørskov".

Mette Gjørskov

Socialdemokraternes miljø- og klimaordfører
April 2011

NY SOCIALDEMOKRATISK NATURVISION – SAMLET OVERSIGT

FOR AT SIKRE NATUR FOR NÆSTE GENERATION VIL SOCIALDEMOKRATERNE

- Udarbejde EN NATURPLAN DANMARK – En grøn strategi for mere, bedre og sammenhængende natur
- Vedtage EN NY NATURLOV – Én samlet lovgivning, som helt grundlæggende beskytter vores unikke naturområder
- Nedsætte ET NATURFORVALTNINGSRÅD – En fælles Naturplan for Danmark kræver bred inddragelse af naturbenytttere såvel som beskyttere
- Nedfælde visionen for ET NYT DANMARKSKORT – En opdeling af det danske areal i en naturzone, produktionszone og byzone skal sikre udviklingen af næste generations natur

FOR AT SIKRE NATUR FOR VORES GENERATION VIL SOCIALDEMOKRATERNE

- SIKRE DANMARKS UNIKKE KYSTNÆRHED – Kystzonen skal fastholdes og friholdes, nybyggeri skal alene ske med nænsomhed i nærhed af eksisterende byggeri
- Etablere 2-3 NATIONALPARKER PÅ HAVET – Her skal naturens tarv sættes i højsædet, så havets mangfoldighed beskyttes og genoprettes til gavn for mennesker, fisk og fiskeri
- Bringe 20.000 KM VANDLØB i bedre naturtilstand – Vandløb og søer skal ses som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter
- Etablere 5.000 HEKTAR NY SKOV årligt i gennemsnit frem mod 2020 – Mere og bedre skov vil skabe de mest markante biodiversitetsforbedringer og fantastiske oplevelser for danskerne
- Udarbejde en HANDLINGSPLAN FOR NATURENS MANGFOLDIGHED – Målrettede værktøjer skal vende den biologiske tilbagegang – truede dyrearter skal prioriteres særligt
- Etablere 3.500 HEKTAR NY NATUR årligt i gennemsnit frem mod 2020 – De nuværende små isolerede pletter af natur skal udvides og bindes sammen
- Skabe GRØNNERE BYER – Danskerne skal have maksimum 5 minutter til grønne arealer i byerne eller til bynær skov

FOR AT SIKRE NATUR LIGE NU VIL SOCIALDEMOKRATERNE

- FORHØJE AFGIFTEN PÅ SPRØJTEGIFT – Det skal være slut med giftrester i vores drikkevand. Rent og giftfrit vand er en menneskeret
- TREDOBLE DET ØKOLOGISKE AREAL FREM MOD 2020 – Økologi viser vejen frem, når det gælder giftfrie fødevarer, en mangfoldig natur samt eksport og beskæftigelse
- FORENKLE MILJØGODKENDELSER af landbruget – Naturplan på bedrifterne – naturen skal tænkes ind, når der træffes væsentlige beslutninger om fremtidens bedrift
- Indføre BÆREDYGTIGHEDSKRITERIER FOR BIOMASSE på EU-plan – Fremtidens CO₂-neutrale energiproduktion med biomasse skal være naturvenlig. Ellers løser vi et problem, ved at skabe et nyt
- Indføre LOKALT OMSÆTTELIGE KVÆLSTOFKVOTER – Regulering med udgangspunkt i den lokale natur skal motivere til lokale reduktionsløsninger
- Overholde INTERNATIONALE MILJØFORPLIGTELSE – Det skader dansk natur, erhvervsliv og eksport, når Danmark sakker bagud med at gennemføre internationale miljøforpligtelser

INDHOLD

1. NATUR FOR NÆSTE GENERATION 9

- Naturplan Danmark
- Naturlov
- Naturforvaltningsråd
- Danmarkskort over naturen

2. NATUR FOR VORES GENERATION 13

- Danskerne som benytttere og beskyttere af naturen
- Kyster – Danmarks unikke nærhed til vand skal sikres
- Nationalparker på havet
- Søer og åer som naturlige spredningskorridorer
- Mere skov og bynær skov
- Grønnere byer
- Handlingsplan for naturens mangfoldighed

3. NATUR LIGE NU – METODER TIL MERE OG BEDRE NATUR 17

- Rent drikkevand – afgift på sprøjtegift
- Mere økologi
- Miljøgodkendelser i landbruget
- Bæredygtig biomasse
- Kvælstofkvoter
- Internationale forpligtelser og muligheder

4. FINANSIERING 21

- S og SF's Fair Løsning
- Naturøkonomisk Kommission

” Vi vil gøre
Danmark grønnere.

1 NATUR FOR NÆSTE GENERATION

VI HAR BRUG FOR EN HELT OVERORDNET NATURPLAN FOR DANMARK. En samlet strategi for, hvordan vi sikrer, at alle de bitte små øer af natur bliver større og kommer til at hænge sammen. En samlet plan for, hvordan vi vil forvalte vores natur, vores bynatur og vores hav, skov og landbrug. En langsigtet plan, som sikrer, at alle – borgere og byplanlæggere, landmænd og skovejere – ved, hvilken vision vi har for et grønt Danmark, og kan planlægge efter det.

Naturplanen er et Danmarkskort over naturen. Det er her, vi fastsætter målene for fremtidens natur. Det er her, vi fastlægger levesteder for dyre- og plantearter. Vi vil skabe plads til gennemsnitligt 5.000 ha mere skov om året frem til 2020. Og vi vil skabe plads til gennemsnitligt 3.500 ha ny natur om året. Det er i Naturplanen, at vi peger på, hvilke ådale der skal have vores særlige opmærksomhed med slyngede åløb og oversvømmede lavbundslande. Og det er her, vi peger på, hvilke 20.000 km af vores vandløb der skal have en forbedret naturtilstand. Endelig er det også her, vi ser lidt ud over kysterne og fastlægger fremtidens nationalparker på havet – i fjorde og på åbent vand.

DANMARK SKAL HAVE EN NY NATURLOV, der samler eksisterende naturlove og udmønter visionerne i en Naturplan for Danmark. En lov, der helt grundlæggende sikrer beskyttelsen af vores mest unikke naturområder som højmoser, næringsfattige søer, vandrevklitter mv. En lov, som registrerer samt fastlægger regler og incitamenter for vores naturområder, så søer, enge, heder og overdrev

bevares. Loven skal sikre flere naturområder end i dag, hvor f.eks. små naturperler under 2500 m² er beskyttet i skovene, men ikke i det åbne land. En ny Naturlov skal i højere grad sikre gennemskuelighed i lovgivningen og sikre positive incitamenter, så lovgivningen i sig selv ikke spænder ben for udvikling af ny og bedre natur – og beskyttelse af den eksisterende. Loven skal sikre, at der etableres ny natur, og vores mål er mindst 8.500 ha ny natur og skov i gennemsnit hvert år frem mod 2020.

I dag er Naturbeskyttelsesloven, Skovloven og Vandløbsloven de vigtigste naturlove. For at skabe størst mulig sammenhæng mellem naturmålsætninger og reguleringen af benyttelsen af naturområder som skove og vandløb, skal disse love samles i én lov. Hertil kommer, at beskyttelsen af fugle og pattedyr flyttes fra Jagtloven til den nye Naturlov. Eksempelvis skal vandløbenes funktion som levested og spredningskorridorer for dyr og planter opgraderes i forhold til i den nuværende Vandløbslov. Dermed sikres det, at vandløbenes regulering optimeres med målsætninger om naturbeskyttelse, som i dag ligger i Naturbeskyttelsesloven. Endelig er det naturligvis nødvendigt at sammentænke Naturloven med lovgivning om landbrug, grundvand og planlægning således, at såvel Naturlovens som de andre loves formål opnås mest hensigtsmæssigt.

NATURFORVALTNINGSRÅD – BESLUTNINGS- PROCESSEN SKAL VÆRE INDDRAGENDE.

Socialdemokraterne vil ikke sidde magtfuldkommen i små lønkamre og udvikle planen

for fremtidens Danmark, som regeringen gjorde med Grøn Vækst. Det medfører blot, at de, der skulle være medspillere, bliver modspillere. Vi vil samle interessenterne omkring arbejdsbordet, for i fællesskab at lave en konkret plan, der kan føre vores vision ud i livet. Opgaven er bunden. Vores mål for naturen står fast, men vi vil inddrage interessenterne i processen om, hvordan vi opnår målene. Vi tror på, at vi med vores fælles kærlighed til jorden, til naturens mangfoldighed, til den friske luft og livet på landet kan finde fælles løsninger. Vi vil nedsætte et Naturforvaltningsråd, som skal bestå af arbejdende repræsentanter for dem, der arbejder med og færdes i naturen, benyttet såvel som beskyttede. Grønne organisationer, landbruget, skovbruget, fiskeriet, jægerne, sportsfiskerne, kommunerne m.fl. – et bredt sammensat Råd.

NATURENS DANMARKSKORT. Vi ved ufattelig meget om arealerne i Danmark, men meget af den viden er ukoordineret og benyttes derfor ikke i den daglige og den langsigtede planlægning. Der ligger en masse informationer i forbindelse med kontrollen med EU's landbrugsstøtte, informationer fra de gamle amter, hvor nogle er på et særdeles højt niveau, som f.eks. Fyn, og informationer om drikkevandsreservoirer m.m. Vi vil begynde med at tage samtlige kort og arealregistreringer og lægge dem oven på hinanden og sikre et ensartet og gennemskueligt system, der er tilgængeligt for alle. På den baggrund har vi et langt bedre værktøj, når fremtidens natur skal planlægges.

På baggrund af Naturplanen og Danmarks-kortet kan vi udarbejde en konkret plan for, hvor i Danmark naturen skal have mere plads, og hvor produktionen har forrang. I dag opdeles landet i byzone og landzone (og sommerhus-områder). Byzonen er nøje planlagt med planer, der går ned i mindste detalje. Landzonen er helt anderledes uplanlagt og i høj grad baseret på meget overordnede strategier for vand-indvinding, skovrejsning og råstofindvinding.

Vi mener, at der er behov for konkret planlægning for naturen. Derfor vil vi opdele landzonen i to zoner, så der i langt højere grad end i dag kan laves konkret planlægning for naturen. Hvis vi i dag nedfælder vores visioner for fremtidens landskab, kan vi gennem incitamenter og planlægning sætte gang i udviklingen af næste generations natur.

Danmark skal fremover opdeles i tre zoner: byzone, produktionszone og naturzone. Zonerne, som skal udlægges i den nationale naturplan, bør afspejle, hvordan vi ønsker at bruge det danske areal, idet mål og ambitioner vil afhænge af, om vi planlægger for bebyggede arealer, produktive arealer eller udyrkede naturarealer. Zoneopdelingen udgør en langsigtet vision for det danske areal og fastlægger klare målsætninger for, hvor vi skal hen. Det kræver bl.a., at visse produktionsarealer med tiden konverteres til naturzone ved hjælp af generel regulering og incitamenter. Naturzonen sikrer, at Danmark får mere og bedre natur. Derfor kan vi samtidig give øget fleksibilitet i produktionszonen. Der kan altså lettes på visse restriktioner, fordi naturen samtidig sikres og opprioriteres.

Samtidig siger vi klart og ærligt til lodsejerne: hvis din ejendom ligger i naturzonen, vil du i fremtiden kunne forvente mere natur, mere vildt, et rigere fugleliv, flere plantearter på og omkring din ejendom. Du vil også kunne forvente, at støttemulighederne til naturvenlig drift vil blive fokuseret omkring din ejendom. Du må til gengæld også forvente, at der ikke umiddelbart bliver mulighed for større udvidelser af f.eks. husdyrbrug eller mere intensiveret drift end i dag.

På den måde siger vi også klart til landmænd, der vil investere i en ny bedrift og ønsker en fremtid med større husdyrbrug og mere produktion, at de skal etablere sig i produktionszonen. Det er her, de kan langtidsplanlægge produktionen mere fleksibelt.

- **Byzonen** skal være grønnere og også mere blå. Vi skal have naturen ind i byen. Borgere skal have maksimalt 5 minutters gang til et grønt areal. Og vi skal bruge vandet i byen til at skabe liv og levesteder. Med klimaforandringerne skal vi tænke nyt, så vand ikke bare er et problem, der skal bortledes, men en ressource, der kan bidrage til vores re-kreative områder og bynatur. Samtidig skal bynaturen udnyttes som en klimaskærm for boliger mod vinterens vind og kulde og sommerens hede.

- **Produktionszonen** skal give landbruget og skovbruget mulighed for fremtidig udvikling og drift. Her er der fokus på fødevare-, træ-, og energiproduktion, og der gives fleksible rammer for en fremtidig bæredygtig produktion. Der skal findes kompromiser mellem dyrkning og naturens processer. Men i respekt for, at produktionen skal være økonomisk bæredygtig. F.eks. skal natur kunne flyttes og/eller konverteres til produktionszone, hvis den ligger i vejen for hensigtsmæssig drift. Instrumenter som mageskifte og jordfordeling skal tages i anvendelse for at sikre en effektiv produktionszone. Her skal der være større fleksibilitet i forhold til planlovgivningen, udstykning, sammenlægning og udnyttelse af nedlagte landbrugsbygninger mv. Produktionen kan langt bedre integreres ind i landskabet, hvis der reserveres særlige zoner til intensiv produktion.

- **Naturzonen** skal give plads til naturens mangfoldighed. Her lægger vi særlig vægt på beskyttelsen af både vores hverdagsnatur i bynære områder og vores helt unikke naturområder, ynglepladser og levesteder for truede dyrearter. I naturzonen skal den overordnede planlægning tage hensyn til sammenhængen mellem vores mange små og isolerede naturarealer. Her skal skel, hegn og små naturarealer sikres for eftertiden som spredningskorridorer for dyre- og plantearter. Og der skal gives særlig plads til åerne som spredningskorridorer. Landbrugsproduktion og skovdrift kan fortsætte, men naturen vejer særligt tungt ved evt. godkendelse af øget eller intensiveret drift. Borgernes adgang til naturarealerne skal sikres særskilt, og det er især her, borgerne skal have nemmere adgang til naturen til fods langs skel samt ved anlæggelse af vandre- og cykelstier.

Et centralt element i planen om zoneinddeling er muligheden for at konvertere mellem zonerne. Konverteringen skal sikre, at vi med tiden – og ad frivillighedens vej - opnår det Danmarkskort, vi ønsker. Et kort, der sikrer både naturen for fremtidige generationer og muligheden for effektivt og fleksibelt at drive erhverv i produktionszonen.

FOR AT SIKRE NATUR FOR NÆSTE GENERATION VIL SOCIALDEMOKRATERNE

• Udarbejde EN NATURPLAN DANMARK – En grøn strategi for mere, bedre og sammenhængende natur • Vedtage EN NY NATURLOV – Én samlet lovgivning, som helt grundlæggende beskytter vores unikke naturområder	• Nedsætte ET NATURFORVALTNINGSRÅD – En fælles Naturplan for Danmark kræver bred inddragelse af naturbenyttet såvel som -beskyttede • Nedfælde visionen for ET NYT DANMARKSKORT – En opdeling af det danske areal i en naturzone, produktionszone og byzone skal sikre udviklingen af næste generations natur

2 NATUR FOR VORES GENERATION

DANSKERNE SKAL INDDRAGES SOM BENYTTERE OG BESKYTTERE AF NATUREN. Socialdemokraterne vil give danskerne adgang til langt flere naturarealer end i dag. Vi vil give danskerne bevægelsesfrihed i det åbne land. Som vi kender det fra kysterne, skal danskerne som udgangspunkt have adgang til fods langs større vandløb, skel, diger og hegn, rigere adgang til skovene, bedre mulighed for fredeligt at færdes i naturen. Naturligvis med hensyntagen til privatlivets fred, hvor der skal laves klarere regler for afstandskrav til beboelse. Vi vil desuden løbende gøre langt flere støttemuligheder betinget af, at borgerne får adgang til de arealer, borgerne via skatten selv har betalt for. Vi vil især inddrage den opvoksende generation i kærligheden til naturen for derigennem at give gode, sunde oplevelser og medejerskab. Dermed sikrer vi samtidig naturen generationer frem. Bedre muligheder for skovbørnehaver og flere anlæg med mulighed for motion og frisk luft.

KYSTER – DANMARKS UNIKKE NÆRHED TIL VAND SKAL SIKRES. De udstrakte kystområder er helt særlige for Danmark, og skal derfor i videst muligt omfang beskyttes. Kysternes klitter og strandenge giver levesteder for en lang række af dyre- og plantearter. Den største trussel mod vores kystlandskab er os selv og vores virkelyst. Kystnærhedszonen skal fastholdes og friholdes for anlæg, der ikke er betinget af kystnær beliggenhed. Imidlertid bør vores kyster gennemgås med en tættekam i samarbejde med kommuner og via kommuneplanlægningen for at finde lige netop de steder, hvor der nænsomt kan planlægges nyt og relevant byggeri. F.eks.

steder, hvor der ønskes sammenhæng mellem kyst og by, og hvor det kan ske med et minimalt naturtab. Vores udgangspunkt er, at byggeri ved kysterne alene skal kunne ske i nærheden af eksisterende byggeri, så nuværende uforstyrrede kystarealer beskyttes. Hertil kommer, at borgernes adgang til og langs med kyster og strande skal respekteres, når der planlægges bebyggelse.

ETABLERING AF NATIONALPARKER PÅ HAVET. Vores have, fjorde og kyster byder på enestående natur – ja faktisk 105.000 km². En natur, som desværre ikke beskyttes tilstrækkeligt mod trusler fra bl.a. bundslæbende redskaber, råstofgravning, for meget næring og overfiskning. Belastning med næringssalte og fiskeri er i dag de største trusler imod havets biodiversitet. Og på trods af henstillinger fra EU fortsætter brugen af ødelæggende redskaber som f.eks. muslingeskrab i vores marine naturbeskyttelsesområder. Den biologiske mangfoldighed er som en følge heraf nedadgående, og der er behov for handling. Naturtyper som stenrev, boblerev og sandbanker, og dyr som ål, torsk og marsvin skal beskyttes bedre.

Vi skal tage udgangspunkt i gode erfaringer, hvor benyttelse og beskyttelse går hånd i hånd, og oprette to til tre nationalparker på havet og i fjordene. Ligesom nationalparkerne på land skal nationalparkerne på havet rumme en kerne af urørt natur omgivet af zoner, hvor visse aktiviteter er tilladt. Vi kender allerede denne type regulering fra de jagt- og forstyrrelsesfri kerneområder, der er udpeget i en del af Natura 2000-områderne til havs. Disse marine oaser vil give os mere natur, og sam-

tidig have den effekt, at fisk og anden fauna kan brede sig fra nationalparkerne til resten af havet, til gavn for såvel fugleliv som erhvervsfisker og fritidsfisker.

SØER OG ÅER SKAL FUNGERE SOM LEVESTEDER OG VÆSENTLIGE SPREDNINGSKORRIDORER I VORES NATUR. Hidtil har vandløbene i høj grad været set som funktionelle vandafledere, og deres pleje og vedligeholdelse har båret præg af netop dette formål. Det har medført, at vores søer og åer er forurenede af næringsstoffer, bl.a. fra landbrugets dræn. Samtidig må vi med klimaforandringerne forvente voldsommere regnskyl, som vil tvinge os til at tænke nyt, når det gælder bortledning af vand. Vi vil derfor følge vandplanerne, der nu er i høring, nøje.

Konkret mener vi, at op mod 20.000 km af vores nuværende ca. 70.000 km vandløb skal have en bedre tilstand end i dag, og vi vil i forbindelse med udarbejdelsen af Naturplan Danmark udpege ådalsprojekter, der giver åerne deres naturlige slyngninger tilbage.

Vi har taget initiativ til en eksperthøring i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, hvor vi bl.a. vil sætte fokus på hele spørgsmålet om benyttelse og beskyttelse af vandløb. Både af hensyn til naturen og til klimaet er der behov for, at i forvejen urentable lavbundsarealer kommer til at stå naturligt under vand i perioder af året. Ligesom der er behov for, at vand forsinkes under voldsomme regn-

skyl, så alt vandet ikke skal ledes gennem byernes kloaksystemer på en gang.

DER SKAL REJSES MERE OG BEDRE SKOV – ISÆR BYNÆR SKOV. En styrket skovindsats vil give nogle af de mest markante biodiversitetsforbedringer. En meget stor andel af vores truede dyre- og plantearter er tilknyttet skov. Samtidig giver skovene fantastiske naturoplevelser til danskerne og giver mulighed for en lang række sunde rekreative aktiviteter. Vi ønsker langt flere organiserede aktiviteter i skovene, som skovbørnehaver, løbestier mv. Skov i naturzonen skal i langt højere grad end i dag være urørt. Skovbrug i produktionszonen skal i lighed med landbrugsdrift have fleksible rammer, der sikrer balancen mellem en bæredygtig økonomi og økologi. Vores mål er, at der frem til 2020 etableres i gennemsnit 5.000 ha ny skov hvert år.

GRØNNERE BYER. De fleste danskere bor i byerne, hvorfor det er afgørende, at vi får mere natur ind i byerne – og at vi sikrer nærhed til større grønne områder tæt ved byerne. Som led i Naturplan Danmark er vores mål, at alle danskere skal have maksimum 5 minutter til grønne arealer. Vores planlægning af ny natur skal derfor i høj grad tilgodese borgernes behov for nærhed til skov og andre rekreative naturområder. Bynær natur skal prioriteres. Inde i byerne har vi parker og grønne anlæg, men også grønne arealer omkring sygehuse, ældreboliger, skoler, bosteder og erhvervsområder. Driften af arealerne er primært baseret

” Vi vil give danskerne adgang til langt flere naturarealer end i dag.

på effektivitet og orden med grønne plæner og meget lidt variation. I fremtiden skal vores ønske om at fremme biodiversitet sættes i højsædet – også i byerne. Og vi ønsker grønnere byer med lodrette haver og grønne tage. Desuden bør der åbnes mulighed for direkte inddragelse af borgerne i driften ved f.eks. etablering skolekøkkenhaver på offentlige arealer i byerne og omkring offentlige institutioner.

HANDLINGSPLAN FOR NATURENS MANGFOLDIGHED. Det er ikke lykkedes at stoppe og vende tilbagegangen i naturens mangfoldighed. Og vi ved, at mangfoldighed ikke blot kommer af sig selv. Flere naturområder giver ikke nødvendigvis en mere mangfoldig natur af høj kvalitet. Derfor vil vi inden for rammerne af Naturplan Danmark lave en handlings-

plan, som har til formål at sikre, at mere natur også betyder bedre natur – med de rigtige værktøjer kan vi få begge dele. Truede dyrearter skal i overensstemmelse med internationale forpligtelser prioriteres, så der laves forvaltningsplaner med konkrete mål, virkemidler og positive incitamenter. Det er ikke tilstrækkeligt at frede haren i de områder, hvor den er truet. Både haren og øvrige dyre- og plantearter skal sikres reelle levesteder. Kun på den måde sikres deres overlevelse. Indsatsen skal således tage udgangspunkt i at etablere og pleje levestederne, og det er slut med at sende penge tilbage til EU, fordi de ikke er blevet anvendt til naturformål. Handlingsplanen skal udarbejdes i samarbejde med interessenterne og i fuld åbenhed. Den skal være udarbejdet og iværksat senest ved udgangen af 2014.

FOR AT SIKRE NATUR FOR VORES GENERATION VIL SOCIALDEMOKRATERNE

- **SIKRE DANMARKS UNIKKE KYSTNÆRHED** – Kystzonen skal fastholdes og friholdes, nybyggeri skal alene ske med nænsomhed i nærhed af eksisterende byggeri
- **Etablere 2-3 NATIONALPARKER PÅ HAVET** – Her skal naturens tarv sættes i højsædet, så havets mangfoldighed beskyttes og genoprettes til gavn for mennesker, fisk og fiskeri
- **Bringe 20.000 KM VANDLØB i bedre naturtilstand** – Vandløb og søer skal ses som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter
- **Etablere 5.000 HEKTAR NY SKOV** årligt i gennemsnit frem mod 2020 – Mere og bedre skov vil

- skabe de mest markante biodiversitetsforbedringer og fantastiske oplevelser for danskerne
- **Udarbejde en HANDLINGSPLAN FOR NATURENS MANGFOLDIGHED** – Målrettede værktøjer skal vende den biologiske tilbagegang – truede dyrearter skal prioriteres særligt
- **Etablere 3.500 HEKTAR NY NATUR** årligt i gennemsnit frem mod 2020 – De nuværende små isolerede pletter af natur skal udvides og bindes sammen
- **Skabe GRØNNERE BYER** – Danskerne skal have maksimalt 5 minutter til grønne arealer i byerne eller til bynær skov

3 NATUR LIGE NU

– METODER TIL MERE OG BEDRE NATUR

RENT DRIKKEVAND BØR være en menneskerettighed – ikke mindst i Danmark. Rent, klart og giftfrit drikkevand bør alle danskere kunne tappe fra hanen. Imidlertid er hver fjerde drikkevandsboring forurenet af sprøjtegift. Vi vil derfor reducere forbruget af sprøjtegift ved at forhøje pesticidafgiften. En del af provenuet fra afgiften skal bruges til at sikre sprøjtefri arealer rundt om de særligt følsomme vandboringer. Afhængig af jordkvaliteten, kan der være behov for sprøjtefri zoner op til 300 meter fra selve boringen. Regeringen mener, at sprøjtefri zoner skal finansieres af vandværkerne og dermed forbrugerne. Vi mener, at det skal finansieres via afgiften, så vi fastholder princippet om, at forureneren betaler. Ud over de sprøjtefri zoner vil vi fremme giftfri dyrkning ved hjælp af et øget økologisk areal.

ØKOLOGISK LANDBRUGSDRIFT kan bidrage til en mere giftfri og dermed mangfoldig natur. Samtidig viser økologien vejen frem, når det gælder eksport og beskæftigelse. Det vil vi gerne fremme, og målet er en tredobling af det økologiske landbrugsareal i 2020. Det skal bl.a. ske ved at stille krav om økologi i offentlige indkøb. Den offentlige sektor vil i 2011 købe privatproducerede varer og tjenesteydelser for omkring 150 mia. kr. En målrettet indsats kan virkelig sikre efterspørgsel og dermed produktion af økologiske varer. Det økologiske areal er faldet, og hver fjerde bedrift er forsvundet. Den udvikling skal vendes. Derfor har vi afsat 75 mio. kr. ekstra på vores finanslovsforslag til økologisk omlæg-

ningsstøtte. Det vil ikke mindst være en håndsrekning til økologiske iværksætter i yderområderne.

MILJØGODKENDELSE I LANDBRUGET skal ændres. Den nuværende lovgivning om miljøgodkendelser af husdyrbrug har været udskældt fra begyndelsen. Uigennemsigtig, bureaukratisk og besværlig for alle involverede parter: myndigheder, landmænd, grønne organisationer.

Lovgivningen om miljøgodkendelser skal forenkles, og kommunerne skal have større råderum inden for de to zoner: naturzonen og produktionszonen. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse skal der udarbejdes en naturplan for den enkelte bedrift. En plan, der sikrer, at al natur er registreret, så naturen kan indgå som et parameter i miljøgodkendelsen. Og en mulighed for, at myndighederne ved sagsbehandlingen af enkeltsager tillige kan bidrage til den overordnede planlægning. Undersøgelser fra bl.a. Byplanlaboratoriet tyder på, at inddragelse af zoneringsværktøjer i planlægningen kan give en langt smidigere og dermed hurtigere sagsbehandling.

En forudsætning for udvidelse af husdyrbruget kunne være, at naturen kompenseres på anden vis, f.eks. ved pleje af en eng, vedligeholdelse af gamle træer i en allé, anlæg af vådområder, enge eller sprøjtningsbegrænsning nær en drikkevandsboring. I forbindelse med eksempelvis sammenlægning af forskellige bedrif-

” Økologisk landbrugsdrift kan bidrage til en mere giftfri og dermed mangfoldig natur.

ter kunne en forudsætning være, at markskel og gamle hegn bevares. Kort sagt: Naturen skal tænkes ind, hver gang man træffer væsentlige beslutninger om fremtidens bedrift.

Bæredygtig biomasse: En lovende fremtidig indtægtsmulighed for både landbruget og skovbruget er produktion af biomasse og energiafgrøder. Det er afgørende, at disse produktioner bliver bæredygtige fra starten og sikres mod ulige konkurrence fra import af tilsvarende produkter fra andre verdensdele, hvor produktionen ikke er bæredygtig, og hvor CO₂-udledningen fra transporten belaster det samlede klimaregnskab. Vi vil derfor indføre bære-

dygtighedskriterier for biomasse på EU-plan i lighed med kravet om bæredygtige biobrændstoffer, som vi forlangte at have som grundlag forud for kravet om iblanding i benzinen.

Kvælstofkvoter er nødvendige, hvis vi skal reducere forureningen. Kvælstof er næring til planterne, hvis det er korrekt doseret. Men overforbrug af kvælstof giver udledning af store mængder til vores vandløb, søer og fjorde. Det fremmer væksten af alger og betyder i sidste ende, at fiskene snapper efter luft, når fjordene lider af iltsvind. Vores svar er en videreudvikling af reguleringen af kvælstof ved hjælp af kvoter til hver enkelt bedrift, som

afhænger af naturtype, arealets og områdets hidtidige kvælstofbelastning mv. Vi vil sikre, at kvælstofreduktionen foregår i netop det vandopland – den iltsvindsramte fjord – hvor behovet er størst. I nogle vandoplande kan der være plads til yderligere udledning – i andre skal der ske en reduktion. Vi vil give mulighed for lokal omsætning af kvoterne som incitament til konkrete lokale løsninger, der er mere kreative og omkostningseffektive.

INTERNATIONALE KONVENTIONER og regler i EU bidrager til, at vi hele tiden er opmærksomme på at følge den internationale udvikling i målet om at gøre kloden grønnere. Imidlertid har der under den borgerlige regering udviklet sig en tendens til at se internationale forpligtelser som en trussel, og EU's mini-

mumskrav er blevet overliggeren for den danske indsats. Igen og igen modtager Danmark sager fra EU, og igen og igen ansøger regeringen om undtagelser og fristforlængelser. Det er en meget kedelig tendens for naturen, men i høj grad også for dansk erhvervslivs muligheder for at udvikle nye miljøteknologier, der er konkurrencedygtige på det globale marked. Det sidste land, der implementerer et internationalt miljøkrav, har ikke mange chancer for at udvikle nye tekniske løsninger før alle andre.

Vi vil derfor af hensyn til både naturen og eksporten og vækstmulighederne sikre, at Danmark er i top, når det gælder internationale miljøforpligtelser.

FOR AT SIKRE NATUR LIGE NU VIL SOCIALDEMOKRATERNE

- **FORHØJE AFGIFTEN PÅ SPRØJTEGIFT** – det skal være slut med giftrester i vores drikkevand. Rent og giftfrit vand er en menneskeret
- **TREDOBLE DET ØKOLOGISKE AREAL FREM MOD 2020** – Økologi viser vejen frem, når det gælder giftfrie fødevarer, en mangfoldig natur samt eksport og beskæftigelse
- **FORENKLE MILJØGODKENDELSE** af landbruget – Naturplan på bedrifterne – naturen skal tænkes ind, når der træffes væsentlige beslutninger om fremtidens bedrift
- Indføre **BÆREDYGTIGHEDSKRITERIER FOR BIOMASSE** på EU-plan – Fremtidens CO₂-neutrale energiproduktion med biomasse skal være naturvenlig. Ellers løser vi et problem ved at skabe et nyt
- Indføre **LOKALT OMSÆTTELIGE KVÆLSTOF-KVOTER** – Regulering med udgangspunkt i den lokale natur skal motivere til lokale reduktionsløsninger
- Overholde **INTERNATIONALE MILJØFORPLIGTELSE** – Det skader dansk natur, erhvervsliv og eksport, når Danmark sakker bagud med at gennemføre internationale miljøforpligtelser

4 FINANSIERING

I de første år er det hensigten, at de omkostningstunge mål i planen opfyldes inden for den nuværende finansiering i S-SF's finanslov og Fair Løsning. Der vil ske en indfasning af målene, i takt med at økonomien i landbruget og i samfundet som helhed bliver bedre. På længere sigt skal de økonomiske incitamenter indbygges i eksisterende lovgivning, og resultaterne fra en Naturøkonomisk Kommission skal indarbejdes. Hertil kommer en række initiativer, som ikke nødvendigvis indebærer store omkostninger, f.eks. nationalparker på havet og borgernes adgang til naturen.

- Der er afsat 500 mio. kr. til en større naturplan i S-SF's finanslovsforslag til fremtidssikring af naturen. Pengene skal bruges til at øge det danske naturareal gennem bl.a. øget omlægning af jord og flere investeringer. Midlerne tilvejebringes ved frivillig modulation – dvs. en anden anvendelse af EU's landbrugstilskud. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er et uudnyttet råderum inden for landbrugsstøtten. I 2011 udgør den obligatoriske modulation 800 mio. kr., mens der derudover er mulighed for frivillig modulation på godt 700 mio. kr.
- Der er afsat 75 mio. kr. i S-SF's finanslovsforslag til en øget indsats til omlægning til økologi.
- Som en del af den nationale naturplan kan det muliggøres, at byggeri i produktionszonen og i begrænset omfang i naturzonen accepteres uden for de eksisterende byggefelt, under forudsætning af anvendelsesformålet understøtter naturbevarelse, og

det sker i overensstemmelse med natur- og landskabshensyn. Det vil generere økonomi til at tage hensyn til naturen. Byggemodningen skal skabe økonomisk råderum til at konvertere landbrugsarealer til naturzone.

- Det skal sikres, at områder, hvor landbruget i dag nyder særstatus – herunder skatte og afgiftssystemet – bliver tilrettelagt, så naturen tilgodeses på sigt. Hver gang landbruget får en fordel, skal det bruges som incitament til at understøtte naturvisionen. F.eks. skal mulighed for at sammenlægge store bedrifter mødes med en forventning om, at naturen tilgodeses. Et andet eksempel er afgiften på sprøjtegift, som vi vil bruge til bl.a. at finansiere sprøjtefri zoner ved drikkevandsboringer.

NY NATURØKONOMISK KOMMISSION

- Ud over de traditionelle finansieringsmekanismer vil vi nytænke moderne muligheder for mere natur. Der skal nedsættes en Naturøkonomisk Kommission, der kan finde nye veje til at finansiere og dermed forene vores fælles ønsker om beskyttelse af naturen. Og som kan udrede barrierer og udvikle nye incitamentstrukturer for finansiering af naturbeskyttelse udover statskassen.

Vi oplever i disse år en øget opmærksomhed på naturen. Tusindvis af danskere lægger et engagement i naturen via foreninger, der har brede naturbeskyttelsesformål. Men også organisationer, der fremmer særlige rekreative naturværdier som jagt, fiskeri og friluftsliv.

” I de første år er det hensigten, at de omkostningstunge mål i planen opfyldes inden for den nuværende finansiering i S-SF’s finanslov og Fair Løsning.

Også fra erhvervslivet er der kommet øget fokus på grønne værdier. Virksomheder, der ser en interesse i at beskytte naturressourcerne med henblik på fremtidige gunstige produktionsmuligheder. Men også i at signalere grøn ansvarlighed over for forbrugere. Grønne regnskaber, grønne sponsorater og ønsket om en grøn profil præger mange ledelsesmæssige beslutning i vores virksomheders bestyrelser og direktioner.

Den Naturokonomiske Kommission skal undersøge, hvordan disse interesser kan bidrage til finansiering af fremtidens natur. Herunder inddrage koncepter som Business & Biodiversity, der omfatter bæredygtig produktion og

virksomheders medvirken i naturforvaltningen. Og inddrage overvejelser om, hvordan de ca. 7 mia. kr., der gives i landbrugsstøtte årligt, på længere sigt kan bruges mere aktivt til at fremme natur. Også landdistriktsmidlerne skal i højere grad, som i vores nabolande, bruges til at integrere hensyn til planter og dyr i skovdriften.

Den Naturokonomiske Kommission skal tillige fremlægge forslag i forhold til revisionen af EU’s landbrugspolitik. I dag ser vi mange eksempler på, at landbrugsstøtten ligefrem modarbejder naturindsatsen og stiller de landmænd, der vil lave en naturindsats på deres bedrift, ringere.

NY SOCIALDEMOKRATISK NATURVISION

NATIONAL NATURPLAN

NATURLOV

BYZONE

Fokus skal her være på at skabe grønnere og også mere blå byer. Naturen og vandet skal slippes løs i byerne, og byens borgere skal have maksimalt 5 minutter til et grønt areal eller til bynær skov.

PRODUKTIONSZONE

Fokus skal her være på at give fleksible rammer til at udvikle og sikre en bæredygtigt fødevarer-, træ- og energiproduktion. Det skal ske i balance med naturens processer, men i respekt for at produktionen skal være økonomisk bæredygtig.

NATURZONE

Fokus skal her være på at give plads til naturens mangfoldighed. Naturen skal kunne udfolde sig på egne præmisser, og naturens trivsel skal derfor være den helt overordnede målsætning.

BORGERINDDRAGELSE

Både benyttere og beskyttere af naturen inddrages i et arbejdende Naturforvaltningsråd. Borgerne skal have bedre adgang til fods i naturen, langs vandløb, skel og hegn.

SOCIALDEMOKRATERNE

DANASVEJ 7 • DK-1910 FREDERIKSBERG C
TELEFON 72 300 800 • SOCIALDEMOKRATERNE.DK